

Esrum Kanal

Der er blot 7 kilometer i lige linje mellem nordenden af Esrum Sø og Kattegat (top i billedet).

Det levende hegn af træer til venstre følger Esrum Å, som afvander Esrum Sø i sit løb op mod Esrum By og videre mod udløbet i havet ved Munkerup. Kolonnen af træer mod højre markerer et ikke særligt kendt stykke transporthistorie, der trækker sit spor af kultur og atmosfære tværs gennem marker og lunde mellem søen og Dronningmølle ved Kattegat.

Udgravningerne til Esrum Kanal blev påbegyndt i 1802 under ledelse af Adolph von der Recker, og allerede i 1805 var den 9 kilometer lange, 9 meter brede og 1½ meter dybe kanal klar til at blive taget i brug af pramfarten. For godt 200 år siden var det stadigvæk mere rationelt at fragte brænde fra Gribskov til København over 75 kilometer vand end over 40 kilometer land.

Prammene fyldt med brænde blev trukket af heste på den gamle træksti langs Esrum Sø til kanalen, mens pramføreren med en lang stige forsøgte at holde fartøjerne fri af bredden. Den egentlige kanalfart startede ved opsynsmandens bopæl, Sølyst, som stadig lyser op ved Esrum Sø. Heste trak de 20 meter lange pramme og deres last de godt fem kilometer ad øvre kanal frem til Væltningen i Snævret Skov, hvor træet, som navnet antyder, blev væltet firemeter ned til videretransport på andre pramme ad den nedre kanal til Dronningmølle. På denne måde kunne man spare udgifterne til opførelsen af en sluse. I Dronningmølle blev træet oplagret

på stranden, inden hestevogne kørte et stykke ud i havet til de ventende skibe, der lagde til så tæt på land som muligt, og som

forestod den sidste del af transporten for brændet på dets lange vej til København.

Kanalen var et yndet udflugtsmål for overklassen, der i natursværmeriets tid kunne vælge at indtage kaffen en varm sommeraften på en pram trukket af heste langs de mange frugttræer, der dengang flankerede dele af kanalen og under de mange trækroner, der efterhånden lukkede sig over vandløbet.

Kanalen mistede sin betydning efter åbningen af jernbanen til Hillerød, og transporterne stoppede i 1873. I dag er der stadig vand i visse dele af kanalen, andre steder er alt tilgroet. Den opmærksomme jagttager kan finde mange rester af kanalens installationer på den ni kilometer lange tur fra Esrum Sø til Dronningmølle, der er en natur- og kulturoplevelse i sig selv.

